

[Hanno Budtz.]

ikke er ubetinget, det er kun med særlig tilladelse.

Det andet forslag, der er fremsat, er jo en følge af dette, og jeg er enig i, at vi ser nærmere på det hele i det kommende udvalg.

Kofoed: Med hensyn til de to foreliggende lovforslag skal jeg henvise til mine udtalelser i mit første indlæg med hensyn til valretsaldere. Vi kan fra venstres side anbefale lovforslagene, og at de bliver gennemarbejdet i et udvalg.

Nordqvist: Oldtidens romere var ikke alene gevaldige krigere, men også — og især — fremragende jurister, hvis læresætninger er grundlaget for retsudviklingen i hele Europa og også er grundlaget for dansk ret. Lad mig til eksempel blot nævne sætningen: „Pater est quem nuptiae demonstrant“ eller frit oversat: faderen er den, hvem bryllupsfakkelen peger på. Det er en retsregel, der måske i ny og næ har bragt en behornet ægtemand til fortvivlelse, men som ikke desto mindre fortsat er gældende i dansk ret. At lovgive med en sådan fremsynethed er nok forbeholdt genier, men da det nu er anden gang, vi i løbet af et halvt år diskuterer valgrets- og myndighedsalder og der i løbet af dette halve år har været en betydelig bevægelse, så er det måske urealistisk at håbe på, at vi i denne sag kan nå frem til et resultat, der kan holde mere end dette århundrede ud.

Hvad indebærer dette at blive myndig? Først og fremmest erhverver den umyndige handleevne, det vil sige evnen til selv at gøre sig til genstand i et retsforhold, og det er jo nok dette, der er det vigtigste og det farligste ved myndigheden. Men det er indlysende og klart, at det nærmere indhold af myndigheden defineres gennem de utallige lovbestemmelser, der i øvrigt findes i lovgivningen.

Til enhver tid har man erkendt, at myndighed forudsætter et vist minimum af fornuft, men hvornår denne fornuft især i økonomiske anliggender indtræder kan sikkert diskuteres til dommedag. Det er, som en af de tidligere ordførere sagde, formentlig en trossag.

Vore latinske venner havde oprindelig

den praktiske regel, at myndighed opnåedes ved anlæggelsen af „toga virilis“, det vil sige ved den kønslige modenhed, men senere fikserede man, måske under påvirkning af datidens provoer, myndighedsalderen til 14 år for mænd og 12 år for kvinder. Det kunne jo tyde på, at datidens kvindebevægelse var mere slagkraftig end den, vi har i dag; jeg erindrers om, at det tog det meste af et halvt århundrede, før den gifte kvinde i Danmark blev myndig. Vor egen retslærde, nemlig den højtærede justitsminister, er mere beskeden og nøjes med i sit forslag at foreslå myndighedsalderen nedsat fra 21 til 20 år.

Nu må vi jo sikkert indrømme, at det vil være komplet umuligt at dokumentere, at myndighedsalderen skal være lige præcis 20 år, men i det radikale venstre lægger vi i hvert fald vægt på, at vi med det foreliggende forslag opnår nordisk retsenhed, og at vi ikke derved er antikverede i relation til det store udland i øvrigt, hvor en myndighedsalder på 21 og 20 år er ganske sædvanlig.

I mit parti er det også den overvejende opfattelse, at de pligter, der følger med opnået myndighed, tilsiger, at myndighedsalderen fastsættes til 20 år.

Med jævne mellemrum bliver debatten om en generel fortrydelsesparagraf taget op, ikke specielt med henblik på de unge, men vel nok i højere grad med henblik på de aldersklasser, der trods bitter erfaring burde vide bedre. Men når der så i disse vide kredse hersker den opfattelse, at selv mere aldersstegne, der har brændt næsen én eller flere gange, har brug for samfundets hjælp til bestridelse af egne anliggender, er det nærliggende at forestille sig, at en nedsættelse af myndighedsalderen ud over det af regeringen foreslåede vil medføre, at tilhængerne af denne fortrydelsesparagraf, der måske i vidt omfang er de samme, som ønsker myndighedsalderen nedsat yderligere, vil anvende dette som et argument for at gennemføre denne fortrydelsesparagraf.

Imidlertid er det jo ikke sådan, at den umyndige er helt afskåret fra at anskaffe mange af de ting og goder, som han ønsker, idet den umyndige allerede fra sit 15. år kan disponere over sit selverhverv, og umyndige kan også med tiltrædelse af myndighederne f. eks. erhverve fast ejendom. Det er sikkert de færreste unge under 20 år, der har behov